EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.2.26.
COM(2015) 85 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK ÉS AZ EURÓCSOPORTNAK

2015. évi európai szemeszter: A növekedési kihívások elemzése, a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzése és kiigazítása, és az 1176/2011/EU rendelet szerinti részletes vizsgálatok eredményei

{SWD(2015) 20 final – SWD(2015) 47 final}

1. ELŐZMÉNYEK

A várakozások szerint 2015-ben – 2007 óta első ízben – az Európai Unió valamennyi tagállamának gazdasága visszaáll a növekedési pályára[1]. A gazdasági tevékenység valószínűleg mérsékelten fokozódni fog az EU-ban és az euróövezetben, és 2016-ban további gyorsulásra van kilátás. Ezt a javulást elősegítik az alacsonyabb olajárak, az euró leértékelődése és az Európai Központi Bank nem hagyományos intézkedései, különösen a kiterjesztett eszközvásárlási program. A Bizottság európai beruházási tervének[2] bizalomösztönző hatása és gyors végrehajtása szintén elő kell, hogy segítse a reálgazdaság megerősödését. A gazdasági fellendülés ugyanakkor továbbra is ingatag lábakon áll, az infláció még mindig nagyon alacsony, és az évekig tartó lassú vagy egyáltalán nem létező növekedés szociális következményei több tagállamban továbbra is súlyosak.

Rövid távon a gazdasági növekedés mértéke nem lesz elegendő ahhoz, hogy a munkahelyteremtésben jelentős javulás következzen be. Noha a munkanélküliségi ráta 2015-ben várhatóan 9,8 %-ra csökken az Unióban és 11,2 %-ra az euróövezetben, ezek a szintek továbbra is elfogadhatatlanul magasak, és a helyzet számos tagállamban ennél jelentősen rosszabb. Az ifjúsági munkanélküliség túlzottan magas és az összes munkanélküli fele több mint egy éve nem vesz részt a foglalkoztatásban. Ugyanakkor biztató látni, hogy az elmúlt évek során megkezdett munkaerő-piaci reformok hatására számos országban már kezdenek látszani az eredmények, és 2016-ban várhatóan tovább csökken a munkanélküliség.

Az államháztartási hiány továbbra is csökken: a hiány GDP-hez viszonyított aránya az Unióban várhatóan 2,6 %-ra csökken az idén és 2,2 %-ra jövőre (2,2 %-ra és 1,9 %-ra az euróövezetben). Az EU egészét tekintve azzal számolnak, hogy a GDP-arányos államadósság 2014-ben 88,4 %-on tetőzött. Az euróövezetet illetően az államadósság idén 94,4 %-on érheti el csúcsértékét, mielőtt mérséklődni kezdene.

A nemzetközi fejlemények tovább növelik a gazdasági kilátásokra vonatkozó bizonytalanságot. Az okok között említendő a nyersanyag- és energiaárak, a devizaárfolyamok és a pénzügyi piacok volatilitása, valamint a geopolitikai feszültségek Európa szomszédságában, továbbá a feltörekvő gazdaságok mérsékelt gazdasági tevékenysége.

A 2015. évi éves növekedési jelentésben[3] a Bizottság bemutatta új munkahely-teremtési és növekedési programját, amely három, egymást kölcsönösen erősítő pillérre épül:

i. összehangolt beruházásélénkítés;

ii. a strukturális reformok iránti megújított kötelezettségvállalás;

iii. felelősségteljes költségvetési gazdálkodás.

A Bizottság azt is bejelentette, hogy ésszerűsíteni és erősíteni kívánja a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterét a folyamat megnyitása, a szerepvállalás megerősítése, valamint a folyamat hatékonyságának növelése és valamennyi szinten történő végrehajtása érdekében.

[1] Az Európai Bizottság téli gazdasági előrejelzése, 2015. február 5.
[2] COM(2014) 903, 2014. november 26.
[3] COM(2014) 902, 2014. november 28.

Ezen új megközelítés alapján a Bizottság az egyes tagállamok tekintetében országjelentést adott ki[4], az euróövezet tekintetében pedig jelentést[5] készített. Ezek a jelentések értékelik az egyes tagállamok előrehaladását a 2015–2016 közötti időszakra vonatkozó országspecifikus ajánlásokban[6] azonosított területeken, illetve – 16 tagállam esetében – kitérnek a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében indokolt részletes vizsgálat eredményeire[7] is. Az elemzés alapján a Bizottság számos, a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás alatt álló tagállam esetében az ország státuszának felülvizsgálatát javasolja.

Emellett a ma előterjesztett csomag – az Európai Bizottság legfrissebb gazdasági előrejelzését alapul véve – számba veszi a tagállamok költségvetési helyzetét is. Néhány tagállam esetében a Bizottság további lépéseket helyez kilátásba a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében. Az értékelés alapját a Bizottság az euróövezetbe tartozó tagállamok 2015. évi költségvetésiterv-javaslatai[8] kapcsán tavaly novemberben közzétett véleménye, valamint a Bizottság által arra nézve elfogadott új iránymutatás[9] képezi, hogy miként biztosítható, hogy a közös költségvetési keret támogassa az EU munkahely-teremtési és növekedési programját.

2. A GAZDASÁGI EGYENSÚLY HELYREÁLLÍTÁSÁNAK FOLYTATÁSA

A gazdasági és pénzügyi válságra adott válaszként számos makrogazdasági egyensúlyhiány kiigazítása folyamatban van, de több tagállam még mindig jelentős kockázatokkal szembesül. Az adós országokat sérülékennyé teszi a külső kötelezettségek magas szintje, és a folyó fizetési mérleg javulása nem mindig elegendő a külső adósságállomány stabilizálásához. Bár az áralapú versenyképesség válság előtti szinthez viszonyított romlását néhány adós ország részben korrigálta, az exportnövekedés konszolidálása továbbra is sürgető prioritás a potenciális növekedés erősítése érdekében. Ugyanakkor a folyó fizetési mérleg többlete néhány másik országban továbbra is magas. Ez a belső kereslet fennálló gyengeségét jelzi, ami különösen a magán- és állami szektorbeli befektetések alacsony szintjéből látható.

Számos ország kiszolgáltatott helyzetben van a magánszektor és az állam nagymértékű eladósodottsága miatt. A hitelállomány-leépítés visszafogja a növekedést, és az alacsony infláció megnehezíti a GDP-arányos államadósság csökkentését. A munkanélküliség, különösen az ifjúsági és a tartós munkanélküliség továbbra is magas, ami – a bizonyos országokra jellemző egyre növekvő szegénységgel együtt – igen komoly szociális problémákhoz vezetett. Mindez szintén negatív hatást gyakorol a növekedési kilátásokra. A magas hitelállomány-leépítési igényekkel rendelkező országokban a növekedési potenciál fokozásához strukturális reformokra van szükség.

Különösen az euróövezetben áll fenn annak veszélye, hogy az alacsony infláció és a lecsökkent kereslet visszafogja a fellendülést. Az euróövezet legnagyobb gazdaságaiban

[4] Ez alól kivételt képez Görögország: a Görögországról szóló jelentés közzététele – az eurócsoport 2015. február 20-i és 24-i nyilatkozatait követő lépésekre tekintettel – később várható.

[5] A Bizottság szolgálatai által készített elemzés a következő weboldalon érhető el: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

[6] A makrogazdasági kiigazítási programot végrehajtó tagállamok esetében a jelentés tárgyalja a reformok végrehajtása terén elért eredményeket.

[7] A részletes vizsgálatnak alávetett tagállamok körét a Bizottság a riasztási mechanizmus keretében készült 2015. évi jelentésben határozta meg (COM(2014) 904, 2014. november 28.).

[8] COM(2014) 907, 2014. november 28.

[9] A Bizottság közleménye a Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználásáról, COM(2015) 12, 2015. január 13.

megfigyelhető tendenciák jelentős hatással lesznek az Unió egészére. Különösen Franciaországban és Olaszországban kell felgyorsítani a strukturális reformokat, hogy kezelhetők legyenek a növekedés akadályai. Németország ugyanakkor összességében pozitív megtakarítási mérleggel rendelkezik, ami támogatást jelenthet az égetően szükséges beruházásokhoz az infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztése terén. Ezért az euróövezetben a szakpolitikai intézkedések megfelelő kombinációjára van szükség a bizalom erősödéséhez, az egyensúly helyreállításához és a fellendülés stabilabb alapokra helyezéséhez. Az említett kombináció elősegítené az EKB monetáris politikai fellépését is, továbbá hozzájárulna az árstabilitás helyreállításához a nagyon alacsony infláció által meghatározott környezetben.

1. háttérmagyarázat: A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás – aktualizált adatok

A riasztási mechanizmus keretében készült 2015. évi jelentésben, amelyet 2014 novemberében tettek közzé, a Bizottság a következő 16 tagállam vonatkozásában jelezte részletes vizsgálat megindítását: Belgium, Bulgária, Németország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Magyarország, Hollandia, Portugália, Románia, Szlovénia, Finnország, Svédország és az Egyesült Királyság.[10]

A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében végzett részletes vizsgálatok célja annak értékelése, hogy az érintett tagállamokban fennáll-e egyensúlyhiány vagy túlzott egyensúlyhiány.[11] *A részletes vizsgálatok olyan kérdésekkel foglalkoznak, mint például a tagállamok külső mérlege, a megtakarítások és befektetések egyensúlya, az effektív devizaárfolyamok, az exportpiaci részesedések, a költségalapú és a nem költségalapú versenyképesség, a termelékenység, a magánszektor és az állam adóssága, a lakásárindexek, a hiteláramlás, a pénzügyi rendszerek, a munkanélküliség és más változók alakulása. Az egyensúlyhiány okai és a belőlük fakadó kockázatok minden gazdaságban különbözőek. A részletes vizsgálatok figyelembe veszik továbbá a makrogazdasági egyensúlyhiányok euróövezeti dimenzióját és az euróövezet egésze számára fennálló esetleges politikai kihívásokat.*

A Bizottság szolgálatai tavaly november óta folyamatos kapcsolatban állnak a nemzeti közigazgatások szakértőivel, hogy megvizsgálják a legújabb tényeket és adatokat. A részletes vizsgálatokat e közleménnyel párhuzamosan, az egyes országjelentések részeként teszik közzé. E közlemény 1. és 3. melléklete szintén áttekintést ad az egyes tagállamok helyzetétől.

A főbb megállapítások a következőképpen összegezhetők:

- ***Horvátország**, **Bulgária**, **Franciaország**, **Olaszország** és **Portugália** esetében a megállapítások szerint **túlzott egyensúlyhiány** áll fenn, amely **határozott szakpoltikai intézkedést és egyedi nyomon követést** tesz szükségessé, idéértve az eredmények rendszeres, valamennyi tagállam általi értékelését a megfelelő, uniós szintű szakbizottságokban.*
  - *Horvátország és Franciaország esetében jelentősen megnőtt az egyensúlyhiányok kockázata. Ez Franciaország esetében az eljárás szerinti státusz előző évhez képest történő fokozását jelenti. A Bizottság májusban – a nemzeti reformprogramok (NRP-k) és az addig tett más kötelezettségvállalások várható eredményének figyelembevételével – mérlegeli, hogy javasolja-e a Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerinti ajánlás elfogadását a túlzott egyensúlyhiány fennállásának megállapításáról, amelyben javasolja az érintett tagállamoknak korrekciós intézkedési tervben rögzítendő korrekciós intézkedések meghozatalát.*
  - *Olaszország esetében továbbra is túlzott egyensúlyhiány áll fenn, amely mind a már megkezdett, mind a tervezett reformokra vonatkozóan határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesz szükségessé.*

[10] A jelenleg pénzügyi támogatásban részesülő Görögország és Ciprus esetében az egyensúlyhiány felügyeletére és a korrekciós intézkedések nyomon követésére az adott programok keretében kerül sor.

[11] E közlemény teljesíti az 1176/2011/EU rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésében előírt követelményeket, miszerint a Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot és az eurócsoportot a részletes vizsgálatok eredményeiről. A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás értelmében az egyensúlyhiányok olyan fejleményekhez vezető trendek, melyek hátrányosan befolyásolják valamely tagállam gazdaságának, a monetáris uniónak vagy az Unió egészének a működését; a túlzott egyensúlyhiányok pedig súlyos egyensúlyhiányok, beleértve azokat is, amelyek a gazdasági és monetáris unió megfelelő működését veszélyeztethetik.

- *Bulgária és Portugália vonatkozásában a Bizottság – a helyzetre való tekintettel – a Tanács által ajánlott szakpolitikai intézkedések tekintetében egyedi nyomon követést fog alkalmazni.*

- ***Írország**, **Spanyolország és Szlovénia** esetében a megállapítások szerint **egyensúlyhiány áll fenn, amely határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesz szükségessé**.*
  - *Írország és Spanyolország esetében az említett nyomon követés a programot követő utólagos felügyelet formájában fog megvalósulni.*
  - *Szlovénia esetében a Bizottság úgy véli, hogy az elmúlt év során jelentős kiigazításra került sor. Miközben ez alapján arra lehet következtetni, hogy az egyensúlyhiányok már nem túlzott mértékűek, a Bizottság hangsúlyozza, hogy továbbra is jelentős kockázatok állnak fenn.*

- ***Németország és Magyarország** esetében a megállapítások szerint **egyensúlyhiány áll fenn, amely határozott szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesz szükségessé**. Németország esetében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az egyensúlyhiányok alakulása kapcsán legutóbb azonosított tendenciák terén nem tapasztalható kézzelfogható javulás, és hogy a szakpolitikai intézkedések egyelőre nem voltak kielégítők.[12] Magyarország esetében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy nincs kézzelfogható javulás.*

- ***Belgium**, **Hollandia**, **Románia**, **Finnország**, **Svédország** és az **Egyesült Királyság** esetében a megállapítások szerint **egyensúlyhiány áll fenn, amely szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesz szükségessé**.*

A részletes vizsgálatok eredményeit – az alábbiakban kifejtettek szerint – figyelembe fogják venni a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének következő szakaszaiban. Az euróövezeti tagállamok esetében a Bizottság elvégzi a Tanács által ajánlott szakpolitikák egyedi nyomon követését és az ellenőrzések biztosítása céljából együttműködik a nemzeti közigazgatások hatóságaival.

3. A TAGÁLLAMOK VÁLASZAI A FŐ KIHÍVÁSOKRA

Noha az országjelentések azt mutatják, hogy a tagállamok az országspecifikus ajánlásokban szereplő problémák megoldása érdekében eltérő erőfeszítéseket fejtettek ki, az is kiderül belőlük, hogy az ajánlások kiemelten szerepelnek a legsúlyosabb kihívásokkal szembenéző tagállamok belpolitikai napirendjén. Amint azt e közlemény 2. melléklete ismerteti, a legtöbb esetben bizonyíthatóan előrehaladt a 2014–2015-ös ajánlások megvalósítása, azonban mind az egyes tagállamokat, mind az Unió egészét érintő kihívások lényegének tükrében is minősíteni kell a haladás jellegét.

Ez egyértelműen mutatja azt, hogy amennyiben minden szinten megfelelően hajtják végre az EU gazdasági kormányzásra vonatkozó új rendelkezéseit, azok létfontosságúak a nemzeti szintű cselekvés azon kiemelt területeinek meghatározásához, amelyek tükrözik a tagállamok nagymértékű egymásrautaltságát. Arra is vannak bizonyítékok, hogy a reformokat végrehajtó tagállamokban fejlődés következett be. A strukturális reformok, a beruházások és a költségvetési felelősség (a 2015-ös éves növekedési jelentésben szereplő „erényes háromszög”) együttesen, a társadalmi igazságosságra és a reformok szociális dimenziójára fektetett nagyobb hangsúllyal kiegészülve segítenek a tartós növekedés, a nagyobb társadalmi kohézió és a gazdasági kormányzás szilárd alapjainak megteremtésében. A Bizottság elemzése azokra az esetekre is rámutat, amelyekben a nemzeti szintű reformok nem kielégítő szintje csökkenti a versenyképességet és a fenntarthatóságot, és potenciálisan negatív hatással jár a többi tagállamra.

[12] Megjegyzendő, hogy a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet kötelezi a Bizottságot, hogy azokat a tagállamokat, amelyek tartósan magas folyófizetésimérleg-hiányt és csökkenő versenyképességet mutatnak, vesse alá folyamatos felülvizsgálatnak. A rendelet emellett kimondja, hogy „a jelentős folyó fizetésimérleg-többlettel rendelkező tagállamokban a szakpolitikáknak a belső keresletet és a növekedési képességet elősegítő intézkedések meghatározására és végrehajtására kell törekedniük” (vö. (17) preambulumbekezdés).

3.1. A beruházási tevékenység élénkítése

2014-ben az összes beruházás aránya két év szűkülés után 2,2 %-kal nőtt az EU-ban, és 0,9 %-kal az euróövezetben. A beruházások növekedése az év második felétől várhatóan fel fog gyorsulni mind az EU-ban, mind az euróövezetben, ezáltal az éves növekedési ráta 3 %-ra emelkedik majd az EU-ban, és 2 %-ra az euróövezetben. 2016-ban az összes beruházás várhatóan 4,6 %-ra fog növekedni az EU-ban és 4,4 %-ra az euróövezetben. Mindazonáltal a beruházások szintje az európai tőkeállomány megújításához és modernizálásához, valamint a jövőre nézve a munkahelyek számának és a növekedési potenciálnak a jelentős növeléséhez szükséges szint alatt marad.

A folyamatban levő reformok nélkülözhetetlen része a pénzügyi szektor stabilizálása és a jobb hitelfelvételi feltételek helyreállítása a reálgazdaság számára. A legtöbb tagállamban előrehaladt a tőkepuffer visszaállítása a bankszektorban, és a bajban levő bankok szanálása (pl. Írországban, Szlovéniában, Spanyolországban, az Egyesült Királyságban), ezáltal megteremtődtek a jövőbeni dinamikusabb hitelezés feltételei. A bankszektorba vetett bizalom erősítéséhez hozzájárult, hogy tavaly az Európai Központi Bank átfogóan vizsgálta a legnagyobb bankok mérlegét, és működni kezdett az egységes felügyeleti mechanizmus.

A magánberuházások sok tagállamban nem érték még el a válság előtti szintet, ezért a beruházási hiány továbbra is nagy.[13] A Bizottság európai beruházási terve a 2014–2020-as időszakra szóló európai strukturális és beruházási alapokkal együtt jelentősen hozzájárul majd a beruházási szintek visszaállításához és a kulcsfontosságú beruházások előmozdításához, amelyekre Európának szüksége van a munkahelyteremtő növekedéshez. Nagy szükség van többek között az energetikai infrastruktúrába történő beruházásokra a belső energiapiac megvalósításához és az ellátás biztonságának megteremtéséhez. A prioritásokra jó példák a rendszerösszekötők, például a „balti összekötőelem”, amely Észtország és Finnország gázpiacait kapcsolja össze, és a jövőben tervezett rendszerösszekötők az Ibériai-félsziget és Franciaország között. Több modern közlekedési és digitális infrastrukturális elemre is szükség van a mobilitás és a csere további támogatásához. Az oktatásba, a kutatásba és az innovációba történő beruházásokat is mindenhol prioritásnak tekintik.

Az uniós források sok tagállamban fontos szerepet játszanak a beruházások és az igazgatási reformok finanszírozásában. További intézkedésekre van szükség az uniós alapokkal való jobb gazdálkodás elérése érdekében, például Bulgária, a Cseh Köztársaság, Horvátország, Olaszország, Románia és Szlovákia esetében.

3.2. A strukturális reformok felgyorsítása

Strukturális reformokra van szükség a szolgáltatások, a termékek és a munkaerő piacán a gazdasági talpra állás megerősítéséhez és megszilárdításához, a káros egyensúlyhiányok kiküszöböléséhez, a beruházási feltételek javításához és a tagállamok gazdasági potenciáljának kiaknázásához. A tagállamoknak ugyanakkor össze kell hangolniuk bizonyos reformokat annak érdekében, hogy maximalizálják a pozitív, és minimalizálják a negatív átgyűrűző hatásokat. E reformok társadalmi hatását is szorosan figyelemmel kell kísérni.

2013 közepe óta javultak a munkaerő-piaci feltételek, amit mutatnak a mind az EU-ban, mind az euróövezetben csökkenő (noha továbbra is magas) munkanélküliségi ráták és a növekvő

[13] 2013-ban a beruházások a GDP 19,3 %-át tették ki, ami durván 2 százalékponttal a korábbi átlag alatt van, ha nem vesszük figyelembe a fellendülés-visszaesés éveit (lásd a 2015-ös éves növekedési jelentést, COM(2014) 902).

foglalkoztatottság. Az ifjúsági munkanélküliség azonban továbbra is magas, és a tartós munkanélküliség is emelkedett a válság kezdete óta. Időbe fog telni ezek csökkentése.

A válságnak a társadalomra gyakorolt hatására figyelemmel sok tagállamnak korszerűsítenie kell munkaerő-piaci politikáit és jóléti rendszerét ahhoz, hogy szembe tudjon nézni a jelenlegi kihívásokkal. Támogatniuk kell új munkahelyek létrehozását, ugyanakkor gondoskodniuk kell arról is, hogy a szociális biztonsági ellátások terjedjenek ki széles körre, így különösen a rászorulókra, továbbá kezelniük kell a társadalmi kirekesztésből fakadó kockázatokat és a szegénység szintjének emelkedését. Majdnem az összes tagállam felismerte ezeket a kihívásokat, és lépéseket tett kezelésük érdekében. Sok tagállamban meg kell teremteni a bérmegállapítás és a termelékenység nagyobb összhangját, és gondoskodni kell arról, hogy az oktatási és képzési rendszerek jobban kielégítsék a munkaerő-piaci igényeket. Egyes tagállamok, például Észtország az adóék csökkentésére irányuló intézkedéseket terveznek vagy hajtanak végre, gyakran kifejezetten a munkát terhelő adókat célozva az alacsonyabb jövedelmi kategóriák esetében.

Az ifjúsági munkanélküliség kezelése érdekében mára minden tagállam elindította az Ifjúsági Garancia Programot, ám a tartós munkanélküliség elleni küzdelemhez sokuknak tovább kell erősíteniük nemzeti foglalkoztatási szolgálatuk kapacitását. A Bizottság a közelmúltban javasolta az uniós jogalkotónak, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés[14] újraindításával tegyen azonnal kiegészítő finanszírozást elérhetővé.

A munkaerőpiac töredezettsége számos tagállamban továbbra is probléma. Hollandiában a kormány elfogadta a munkahelyvédelmi jogszabályok átfogó reformját a munkaerő-piaci kettősségek csökkentése és a foglalkozási mobilitás ösztönzése érdekében. Az olasz munka törvénykönyve fontos változásokat vezet be a munkahelyvédelmi szabályozás és az álláskeresési járadékok terén annak érdekében, hogy megkönnyítse a be- és kilépést a munkaerőpiacra, fokozza a munkaerő szektorok közötti újraeloszlását, és ösztönözze a stabil, határozatlan idejű foglalkoztatást, különösen a fiatalok körében.

A megreformált és integrált termékpiacok kulcsszerepet játszanak a termelékenység növelésében, a versenyképesség visszanyerésében, és az üzleti környezet javításában, ezáltal ösztönözve a magán termelő beruházásokat is. Egyes tagállamok intézkedéseket hoztak a szolgáltatási és kiskereskedelmi szektorokban a verseny ösztönzése és egyes szabályozott szakmák elérhetőbbé tétele érdekében, ám általánosságban kevés előrelépés történt.

A szabályozott szakmai szolgáltatások tekintetében a javasolt reformok bizonyos esetekben nem elég ambiciózusak (pl. Franciaország), más esetekben nehézségekbe ütközik elfogadásuk vagy végrehajtásuk (pl. Olaszország, Portugália, Spanyolország). Kivétel volt Lengyelország, ahol annak érdekében, hogy elérhetőbbé váljon több mint 200 szabályozott szakma, 2013-ban ambiciózus reform indult, amely 2014-ben folytatódott. Néhány országban (pl. Finnország, Franciaország vagy Spanyolország) mérsékelt reformok valósultak meg a kiskereskedelmi szektorban.

Vegyesek az eredmények a vállalkozásokra vonatkozó szabályozási környezet egyszerűsítése terén. Annak ellenére, hogy történt némi mérsékelt előrelépés (pl. Olaszországban, Romániában, Szlovéniában), általánosságban szükség van a közigazgatás további korszerűsítésére, valamint hatékonyságának és átláthatóságának növelésére, továbbá a korrupció, az adóelkerülés és a be nem jelentett munkavégzés elleni fellépés fokozására. Nagyon fontos az igazságszolgáltatási rendszerek függetlenségének, minőségének és hatékonyságának növelése, a szerződések jobb végrehajthatóságának biztosítása, és jól működő fizetésképtelenségi keretek kialakítása is. Például Szlovákiában 2014-ben új, a

[14] COM(2015) 46., 2015. február 4.

visszaélések bejelentéséről szóló törvényt fogadtak el, és 2014 decemberében korszerűsítették a korrupció elleni fellépésről szóló cselekvési tervet.

3.3. Növekedést ösztönző költségvetési gazdálkodás

A tagállamok többsége által 2010 óta végrehajtott jelentős költségvetési intézkedéseknek mára megmutatkoznak az első eredményei. A folyamat még nem fejeződött be, és számos tagállamban további intézkedésekre van szükség, hogy a költségvetés helyzete fenntarthatóvá váljon. Az előrejelzések szerint 2014–2015-ben a GDP-arányos államadósság mind az EU-ban, mind az euróövezetben stabilizálódik, majd 2016-ban némileg csökken. Egyes kormányok most kihasználhatják a nagyobb költségvetési mozgásteret és az alacsonyabb hitelfelvételi költségeket, hogy ellensúlyozzák a hátrányos rövid távú hatásokat és közelebb hozzák a strukturális reformok előnyeinek megvalósulását. Nagyobb figyelmet kell fordítani ugyanakkor az államháztartás hatékonyságának, minőségének és növekedésösztönző jellegének a javítására. Az államadósság az elmúlt öt évben jelentősen nőtt, és Belgium, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Portugália esetében a GDP 90 %-át meghaladó szinten, illetőleg Horvátország és Szlovénia esetében jóval a válságot megelőzően mért szint fölött maradt.

A kiigazítás üteme – a ciklikus feltételeket és a kisebb költségvetési erőfeszítéseket tükrözve – nagymértékben lelassult. Egyes tagállamoknak azonban – ahogy az magas adósságrátájukból is következik – fokozniuk kell erőfeszítéseiket az államháztartás fenntarthatóságának biztosítása és annak elkerülése céljából, hogy a kamatkiadások kiszorítsák a termelékenyebb kiadásokat.

2. háttérmagyarázat: A legújabb fejlemények a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében

Az euróövezeti tagállamok 2015-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatainak 2014 novemberében közzétett értékelése során a Bizottság hét ország (Belgium, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Málta, Ausztria és Portugália) esetében jelezte, hogy terveik a Paktum előírásainak való meg nem felelés kockázatát hordozzák. Franciaország, Olaszország és Belgium esetében a Bizottság azt is bejelentette, hogy 2015. március elején – amint véglegesítették 2015. évi költségvetési törvényeiket és tovább részletezték strukturálisreform-programjaikat – a Paktum szerinti kötelezettségeik tekintetében megvizsgálja a helyzetet. Időközben ezek a tagállamok új információt szolgáltattak költségvetési terveikről és reformterveikről, amelyeket ezzel a közleménnyel egy időben hoznak nyilvánosságra. A Bizottság iránymutatásának aktualizálásához szokás szerint közzéteszi legfrissebb gazdasági előrejelzését is.

Ezek alapján a Bizottság a következőket állapítja meg:

- *A Bizottság **Franciaországra** vonatkozóan – az ország túlzott hiányának 2017-ig történő megszüntetésére irányuló – új tanácsi ajánlásra tesz ajánlást. Az új ajánlás a költségvetési kiigazítási pályára vonatkozó szigorú mérföldköveket határoz meg, amelyeket be kell tartani, és amelyeket a Bizottság rendszeres értékelésnek vet alá, első alkalommal 2015 májusában. A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználásáról szóló közleménynek megfelelően ennek célja, hogy Franciaországnak elegendő ideje legyen ambiciózus strukturális reformok végrehajtására. A francia kormány 2015. február 18-án elfogadta és nyilvánosságra hozta strukturálisreform-tervének első elemeit.*
- *A Bizottság – az EUMSZ 126. cikke (3) bekezdésének megfelelően – **Belgium**, **Olaszország** és **Finnország** költségvetési helyzetére vonatkozó jelentéseket fogad el, amelyekben megvizsgálja a Szerződés hiányra és adósságra vonatkozó kritériumának való megfelelésüket. Bár úgy tűnik, ezek az országok eltérnek az adósságra vonatkozó referenciaértéktől, a Bizottság úgy*

véli, hogy azoknak a kulcsfontosságú érdemleges tényezőknek az ismeretében, amelyeket az EUMSZ 126. cikke (3) bekezdésének megfelelően figyelembe kell vennie az adósságkritériumnak való megfelelés értékelése során, ebben a szakaszban nem indokolt túlzotthiány-eljárás megindítása.
Belgium és Olaszország esetében az értékelés a következő érdemleges tényezőket veszi figyelembe: i. az alacsony nominális növekedéssel jellemzett jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzet különösen megnehezíti az adósságszabály betartását; ii. az a feltételezés, hogy az említett országok nagy vonalakban teljesítik a középtávú cél eléréséhez előírt kiigazítást és iii. az ambiciózus strukturálisreform-tervek folyamatban levő végrehajtása. Finnország esetében a 60 %-os megfelelő referenciaértéknek a jelek szerinti túllépése az euróövezeti pénzügyi stabilitási mechanizmushoz való hozzájárulás következménye.

Alapvető fontosságú az előírt költségvetési strukturális kiigazításra vonatkozó előírásnak való megfelelés és – különösen Franciaország, Olaszország és Belgium esetében – a folyamatban levő és a tervezett (a kormány által hivatalosan egyeztetett és elfogadott) strukturális reformok teljes körű végrehajtása. A Bizottság az európai szemeszter keretében – az április közepéig benyújtandó nemzeti reformprogramok, valamint a stabilitási és konvergenciaprogramok alapján – szoros nyomon követésről gondoskodik, és Olaszország, valamint Franciaország esetében a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárással összefüggésben egyedi nyomon követést / túlzottegyensúlyhiány-eljárást alkalmaz. Amennyiben az említett tagállamok valamelyike nem valósítja meg az előírt reformokat, a Bizottság a túlzotthiány-eljárás megindításának szükségességét vizsgáló jövőbeli jelentésekben ezt érdemleges tényezőként, azon tagállamok esetében pedig, amelyek már túlzotthiány-eljárás hatálya alá tartoznak, súlyosbító körülményként fogja figyelembe venni, amikor az eredményes intézkedés értékelését követően az új ajánlásban meghatározza a kiigazításra vonatkozó határidő meghosszabbításának időtartamát. Az eredményes intézkedés hiánya a költségvetési oldalon a túlzotthiány-eljárás felgyorsításához és az európai strukturális és beruházási alapok lehetséges felfüggesztéséhez vezet. Az euróövezeti tagállamok esetében ez azt is jelenti, hogy a Bizottság bírság kiszabására tesz javaslatot a Tanácsnak.[15]

A Bizottság értékelte a tagállamok által azon ajánlásokra adott válaszokat is, amelyek költségvetési politikáik intézményi és hosszabb távú dimenziójának megerősítésére irányulnak. Az uniós szintű megegyezésnek megfelelően a tagállamok új elemeket vezettek be, így számszerűsített költségvetési szabályokat, középtávú kereteket, független költségvetési intézményeket és javított költségvetési eljárásokat, de még maradt tennivaló.

A tagállamoknak nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük nyugdíjrendszereik korszerűsítésére. Problémát jelent az idősödő népesség által a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságára gyakorolt hatás, különösen azokban az országokban, amelyekben az időskori függőségi ráta[16] a következő években várhatóan jelentősen növekedni fog. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára irányuló intézkedések részeként az elöregedéssel kapcsolatos kiadások növekedését vissza kell szorítani. A finnországi szociális partnerek 2014 szeptemberében megállapodásra jutottak a nyugdíjreformról, amely 2017-től lép hatályba.

Korlátozott haladás figyelhető meg az egészségügyi ellátás és a tartós gondozási rendszerek hatékonyságának fokozása terén, ami biztosítaná, hogy azok – a költségek visszafogása mellett – jól működjenek és elérhetők legyenek. Románia elektronikus egészségügyi kártyát vezetett be, amely rögzíti az orvosi konzultációkat és a felírt recepteket, valamint hozzájárul az azokkal összefüggő visszaélések feltárásához is.

4. KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

[15] Lásd még: COM(2015) 12; 2015. január 13.
[16] A 65 év felettieknek a 15– 64 éves népességhez viszonyított arányában mérve.

Az európai szemeszter fontos folyamat a gazdaságpolitikák uniós szintű integrált összehangolásának biztosításához. A makrogazdasági és költségvetés-felügyeleti eszközök együttes alkalmazása alapvető a következetes szakpolitikai ütemtervek kialakítása, a teljesítmények konvergenciájának vizsgálata, az előrelépés nyomon követése és az egymásrautaltság kezelése szempontjából. Az európai szemeszter erősítésének és egyszerűsítésének párhuzamosan kell megvalósulnia a fokozott szerepvállalással és a folyamat jobb megértésével valamennyi szinten.

Az országjelentéseket alátámasztó elemzés a tagállamokkal technikai szinten folytatott nyílt párbeszédet követően készült el. A megállapításokat az előző évekhez képest korábban hozzák nyilvánosságra, hogy a tagállamokban és uniós szinten a szereplők tágabb köre tudja ellenőrizni a technikai elemzést, nemcsak országonként a nemzeti programok elkészítésével összefüggésben, hanem áttekintve a több területet érintő kérdéseket és azonosítva azokat a témákat, amelyeket uniós szinten, az euróövezetben, valamint az egyes tagállamok szintjén összehangoltabban kell kezelni. Ezzel összefüggésben az országjelentések információval szolgálnak a Tanácsnak és bizottságainak az általuk végzendő mélyebb többoldalú felügyelethez, ami alapvető fontosságú az európai szemeszter sikeréhez.

A Bizottság kész arra, hogy a következő hetekben és hónapokban valamennyi szinten – a tagállamokkal, az Európai Parlamenttel és a nemzeti parlamentekkel, a szociális partnerekkel és általánosságban az érdekeltekkel – további párbeszédet folytasson.

Márciusban a Bizottság újabb kétoldalú találkozókat szervez a tagállamokkal, hogy lehetőséget biztosítson az országjelentések megvitatására. A tagállamoknak április közepéig kell benyújtaniuk nemzeti reformprogramjukat, valamint stabilitási és konvergenciaprogramjukat. A Bizottság az említett dokumentumok alapján májusban előterjeszti a 2015–2016 közötti időszakra vonatkozó új, célzott országspecifikus ajánlásait, amelyek a legfontosabb kezelendő prioritásokra irányulnak majd.

Az európai szemeszter szerepvállalást és hatékonyságot ösztönző egyszerűsítése és megerősítése fontos része lesz a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről folytatott szélesebb körű eszmecserének[17].

[17] Lásd például a „Preparing Next Steps on Better Governance in the Euro Area” (A következő lépések előkészítése az euróövezet jobb irányításához) című, az Európai Tanács 2015. február 12-i informális ülésére készült elemző feljegyzést: http://ec.europa.eu/priorities/docs/economic-governance-note_en.pdf

1. MELLÉKLET – A MAKROGAZDASÁGI ÉS KÖLTSÉGVETÉSI EGYENSÚLYHIÁNYOK INTEGRÁLT FELÜGYELETE – ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZAT A MOSTANI CSOMAG SZERINTI FRISSÍTÉSEKKEL

	A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás (MIP)	**Stabilitási és növekedési paktum (MTO: középtávú költségvetési cél / EDP: túlzotthiány-eljárás)**	**Megjegyzések**
AT	–	–	–
BE	Változatlan: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél; az átmeneti adósságszabály alá tartozik. A 126. cikk (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentés megállapítása alapján a túlzotthiány-eljárást nem kell megindítani ebben a szakaszban.	**A túlzotthiány-eljárást** az érdemleges tényezők alapján **ebben a szakaszban nem indították meg**.
BG	Változás: határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő túlzott egyensúlyhiányok.	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél.	**A makrogazdasági egyensúlyhiányok kialakulása** a 2014-es pénzügyi zavarokból fakadóan megnövekedett kockázatokra vezethető vissza.
CY	–	–	Külön támogatási program hatálya alá tartozik**.**
CZ	–	–	–
DE	Változás: határozott szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok.	Túlteljesíti a középtávú költségvetési célt; az adósságszabály alá tartozik.	**A makrogazdasági egyensúlyhiányok kialakulása** az alábbiakra vezethető vissza: – tartósan alacsony beruházási szint és a folyó fizetési mérleg nagy többlete, amihez nem megfelelő szakpolitikai intézkedések társulnak; – az euróövezetet érintő fokozott rendszerkockázat.
DK	–	–	–
EE	–	–	–
EL	–	–	Külön támogatási program hatálya alá tartozik**.**
IE	Változatlan: Határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok (programot követő utólagos felügyelet).	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2015	–
ES	Változatlan: Határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok (programot követő utólagos felügyelet).	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2016	–
FR	Változás: határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő túlzott egyensúlyhiányok.	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2015 A 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlás, amelynek értelmében a túlzott hiányt 2017-ig kell korrigálni.	**A makrogazdasági egyensúlyhiányok kialakulása** az alábbiakra vezethető vissza: – a versenyképesség romlása, az államadósság fenntarthatóságát a bejelentett intézkedések nem garantálják kellő mértékben; – az euróövezetet érintő rendszerkockázat. A korrekciós ág alkalmazására vonatkozó döntés májusban – a nemzeti reformprogram és a strukturális reformokra vonatkozó más kötelezettségvállalások alapján – fog megszületni. **EDP** – új határidő, amelyhez szigorú mérföldkövek tartoznak, és figyelembe veszi a Franciaország által benyújtott reformtervet is.

	A makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás (MIP)	Stabilitási és növekedési paktum (MTO: középtávú költségvetési cél / EDP: túlzotthiány-eljárás)	Megjegyzések
HR	Változatlan: határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő túlzott egyensúlyhiányok.	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2016	A MIP korrekciós ágának alkalmazására vonatkozó döntés májusban – a nemzeti reformprogram és a strukturális reformokra vonatkozó más kötelezettségvállalások alapján – fog megszületni.
HU	Változatlan: határozott szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok.	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél; az átmeneti adósságszabály alá tartozik.	–
IT	Változatlan: határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő túlzott egyensúlyhiányok.	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél; az átmeneti adósságszabály alá tartozik. A 126. cikk (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentés megállapítása alapján a túlzotthiány-eljárást nem kell megindítani ebben a szakaszban.	MIP: status quo – a már benyújtott reformterv alapján, amelynek végrehajtását szorosan nyomon kell követni. **A túlzotthiány-eljárást** az érdemleges tényezők alapján **ebben a szakaszban nem indították meg**.
LT	–	–	–
LU	–	–	–
LV	–	–	–
MT	–	–	–
NL	Változatlan: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok.	Nem valósult meg a középtávú költségvetési cél; az átmeneti adósságszabály alá tartozik.	–
PL	–	–	–
PT	Változás: Határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő túlzott egyensúlyhiányok (programot követő utólagos felügyelet).	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2015	A makrogazdasági egyensúlyhiányra vonatkozó döntés (a program lezárását követően), amelynek hátterében az eladósodottság – mind a belső, mind az ágazati szintű eladósodottság – magas szintje áll.
SI	Változás: határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok.	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2015	**A makrogazdasági egyensúlyhiányok mérséklődése** a külső pozíciók és a bankszektor javulásának köszönhetően.
SE	Változatlan: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok	Megvalósította a középtávú költségvetési célt.	
SK	–	–	–
RO	Változás: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél.	A makrogazdasági egyensúlyhiányokra vonatkozó döntés hátterében a gyenge külső pozíció és a versenyképesség áll.
FI	Változatlan: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok	Még nem valósult meg a középtávú költségvetési cél. A 126. cikk (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentés megállapítása alapján a túlzotthiány-eljárást nem kell megindítani ebben a szakaszban.	**A túlzotthiány-eljárást** az érdemleges tényezők alapján **ebben a szakaszban nem indították meg**.
UK	Változatlan: szakpolitikai intézkedést és nyomon követést igénylő egyensúlyhiányok	Túlzott hiány, kiigazítási határidő: 2014–2015	

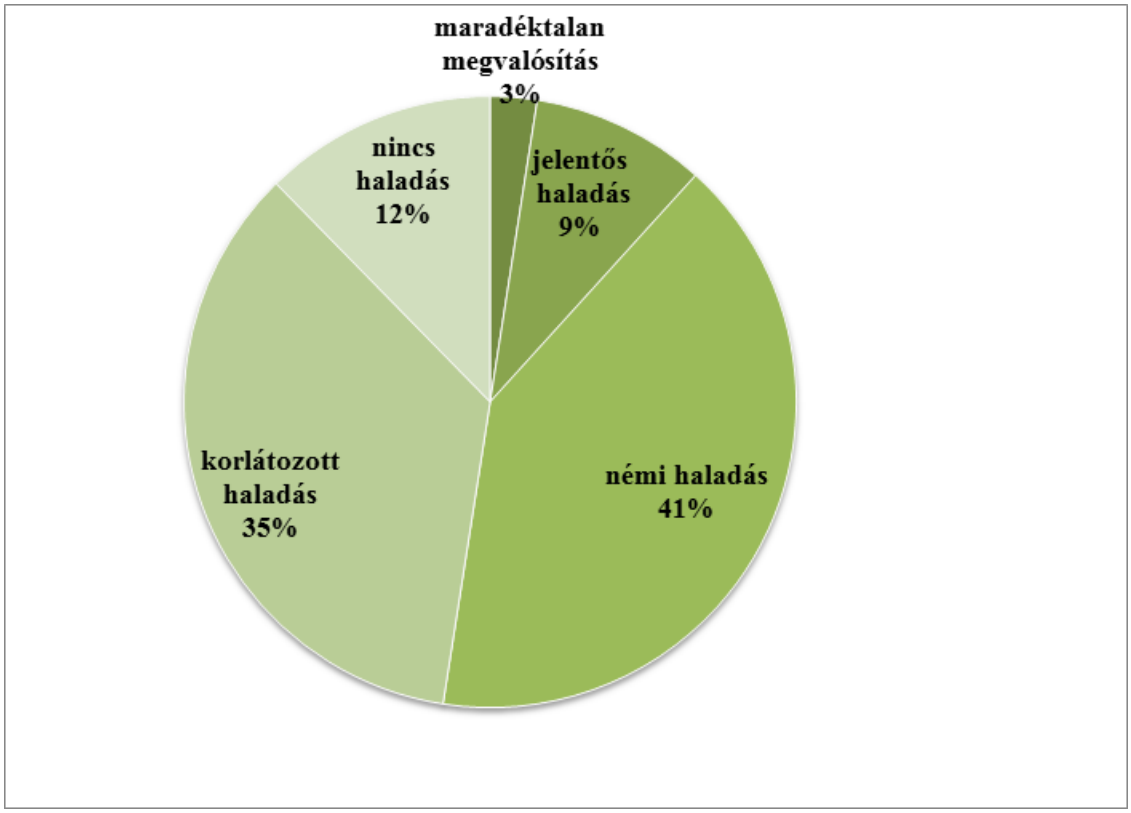
(*) A kettes csomagban (473/2013/EU rendelet) szereplő, a túlzott államháztartási hiány időben történő kiigazításának biztosításáról szóló intézkedésekre vonatkozó ajánlások kizárólag az euróövezeti tagállamokra vonatkoznak.

2. MELLÉKLET: AZ ORSZÁGSPECIFIKUS AJÁNLÁSOK VÉGREHAJTÁSA TAGÁLLAMONKÉNT

Nyolc hónappal azt követően, hogy az Európai Bizottság megfogalmazta a 2014–2015-re szóló országspecifikus ajánlásait – amelyeket később a tagállamok is elfogadtak –, elkészült az ajánlások eddigi végrehajtására vonatkozó első elemzés, amelyből néhány pozitív trend rajzolódik ki. További részletek az egyes országjelentésekben közölt áttekintő táblákban találhatók.

Az alábbi diagram az országspecifikus ajánlásokban jelzett egyes problémák terén a tagállamok által elért eredmények elemzésére támaszkodik. Az ábrán nem szerepelnek a tagállamok által a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében elért eredmények. A diagram pusztán szemléltetési célokat szolgál, és módszertani szempontból is korlátozott: az országspecifikus ajánlások nem mindegyike egyformán könnyen végrehajtható, némelyik cél megvalósítása egyértelműen nehezebb. Például a kezdeményezések kidolgozása, majd a nemzeti egyeztetési és döntéshozatali folyamatokon keresztüli megvitatása, ezt követően gyakorlati végrehajtása és a kezdeményezések hatásának értékelése időben szükségszerűen elválik egymástól. A Bizottság által elvégzett elemzés ezért nem korlátozódhat egyszerű „kipipálgatásra”, és lényegét tekintve kvalitatív elemzésnek kell maradnia, jóllehet a kvantitatív elemzés ad egy első benyomást arról, hogy a tagállamok mennyire hajlandók, illetve képesek végrehajtani azokat a reformintézkedéseket, amelyekről a Tanácsban egymással megállapodtak.

A 2014–2015-re vonatkozó országspecifikus ajánlásokban meghatározott kulcsfontosságú problémák terén a tagállamok által elért eredmények

Példák a megvalósított reformintézkedésekre

Maradéktalan megvalósítás	Az ajánlások egy jelentős része teljes körűen megvalósítottnak tekinthető. Ezek közé tartoznak például: fontos munkaerő-piaci reformok (Horvátország), a bankszektor további megerősítése (Írország), a költségvetési keret megerősítése (Málta) vagy a kötelező nyugdíjkorhatár megemelése (Hollandia).
Jelentős haladás	Számos nagyon fontos szakpolitikai területen sikerült jelentős haladást elérni, ezek közé tartozik például: a kkv-k finanszírozáshoz jutásának javítása (Egyesült Királyság, Spanyolország és Írország), a bankok szerkezetátalakításának továbbvitele (Szlovénia), az alacsony jövedelmű munkavállalók adóterhének csökkentése (Románia), a fizetésképtelenség szabályozásának megújítása (Lettország), a munkanélküli fiatalok felkarolása (Horvátország) vagy a nemzeti versenyhatóság megerősítése (Ausztria).
Némi vagy korlátozott haladás	Az esetek túlnyomó többségében csak némi vagy korlátozott haladásról beszélhetünk. Ezek közé tartoznak mindenekelőtt: aktív munkaerő-piaci intézkedések (Svédország, Szlovákia és Szlovénia), az árnyékgazdaság elleni küzdelem (Spanyolország, Olaszország), a közigazgatás korszerűsítése (Spanyolország), a nyugdíjrendszer reformjának előkészítése (Ausztria), a vezetékes széles sávú lefedettség kiépítésének felgyorsítása (Lengyelország), az egészségügyi ágazat megújítása (Szlovénia, Románia, Németország és Ausztria) vagy az adószabályoknak való megfelelés javítására irányuló intézkedések meghozatala (Magyarország).
Nincs haladás	Nagyon kevés olyan ajánlás van, amellyel a tagállamok egyáltalán nem foglalkoztak. Ezen problémák közé tartoznak: a költségvetési keretek intézményi struktúrájának megerősítése (Magyarország, Észtország, Lengyelország, Írország), az energiapiacok korszerűsítése (Románia, Szlovákia), a bérmegállapítási mechanizmusok reformja (Luxemburg, Románia) vagy a nyugdíjak kérdésének rendezése (Németország, Bulgária).

3. MELLÉKLET: A RÉSZLETES VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI TAGÁLLAMOK SZERINTI BONTÁSBAN

- **Belgium** esetében *makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé*. Az áruk külső versenyképességét érintő fejlemények továbbra is kockázatot jelentenek és figyelmet igényelnek, mivel egy újbóli romlás veszélyeztetheti a makrogazdasági stabilitást. A költségparaméterek konvergenciájának biztosítására szolgáló további intézkedések lassítanák a foglalkoztatottság csökkenését a kereskedelemképes ágazatokban, míg a történelmi költségkülönbségek csökkentése terén elért kézzelfogható előrelépést megerősíthetné a nem a munkával kapcsolatos adóalapok felé való elmozdulás. Az államadósság továbbra is magas, de a kapcsolódó makrogazdasági kockázatokat számos tényező korlátozza.
- **Bulgária** *esetében túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé*. Különösen a pénzügyi szektor 2014-ben tapasztalható zavarai során keltett aggályokat, hogy a belföldi tulajdonú bankok egyes gyakorlatai jelentős hatást gyakorolhatnak a pénzügyi ágazatra és az általános makrogazdasági stabilitásra. Ezenkívül a javuló, bár még mindig negatív külső pozíció, a vállalati túlzott eladósodás és a munkaerő-piaci kiigazítás gyenge szintje továbbra is makrogazdasági kockázatokat jelent és különös figyelmet igényel.
- **Németország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* Nőttek a kockázatok, figyelembe véve a magán- és állami beruházások tartósan elégtelen szintjét, ami visszafogja a növekedést és hozzájárul a rendkívül magas folyófizetésimérleg-többlethez, és ez továbbra is különös figyelmet igényel. Különösen fontos lenne az olyan intézkedések meghozatala, amelyek csökkentik a német gazdaságra gyakorolt negatív hatásokkal, illetve annak méretéből adódóan azoknak a gazdasági és monetáris unióra átgyűrűző negatív hatásaival összefüggő kockázatokat.
- **Írország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* Írországban 2013-ban lezárult az EU–IMF pénzügyi segítségnyújtási program, és az ország jelenleg a programot követő utólagos felügyelet, valamint az európai szemeszter keretében történő felügyelet alatt áll. A gazdasági kilátások jelentős javulása ellenére továbbra is különös figyelmet igényelnek a magán- és az állami szektor nagyfokú eladósodottságával kapcsolatos kockázatok; a pénzügyi szektort érintő, továbbra is fennálló kihívások, különös tekintettel a bankok nyereségességére, valamint a strukturális munkanélküliség magas szintje által jellemzett munkaerőpiacot érintő kiigazítások.
- **Spanyolország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* Spanyolország 2014-ben lezárta a pénzintézetek feltőkésítésére irányuló pénzügyi támogatási programot, és jelenleg a programot követő utólagos felügyelet, valamint az európai szemeszter keretében végzett felügyelet alatt áll. Bár a folyó fizetési mérleg egyenlege valamelyest javult, továbbra is különös figyelmet igényelnek a magán- és az állami szektor nagyfokú eladósodottságához és a rendkívül negatív nettó nemzetközi befektetési pozícióhoz kapcsolódó kockázatok, miközben a munkanélküliség igen nagy

méreteket ölt. Különösen fontos lenne olyan intézkedések meghozatala, amelyek csökkentik a spanyol gazdaságra gyakorolt negatív hatások, illetve annak méretéből adódóan az onnan a gazdasági és monetáris unióra átgyűrűző negatív hatások kockázatát.

- **Franciaország** *esetében túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* A túlzottegyensúlyhiány-eljárás aktiválásáról a Bizottság májusban, a nemzeti reformprogramok (NRP) és az addig bejelentendő egyéb, strukturális reformokra irányuló kötelezettségvállalások alapján fog dönteni. A lassú növekedés és az alacsony infláció miatt a vállalkozások nyereségessége gyenge, és az eddigi megfelelő szakpolitikai ellenlépések hiányában megnövekedtek a költségalapú és nem költségalapú versenyképesség romlásából és a nagyfokú, sőt egyre növekvő francia eladósodottságból – különösen államadósságból – fakadó kockázatok.Különösen fontos lenne olyan intézkedések meghozatala, amelyek csökkentik a francia gazdaságra gyakorolt negatív hatások, illetve annak méretéből adódóan az onnan a gazdasági és monetáris unióra átgyűrűző negatív hatások kockázatát.
- **Horvátország** *esetében túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* A túlzottegyensúlyhiány-eljárás aktiválásáról a Bizottság májusban, a nemzeti reformprogramok (NRP) és a még addig bejelentendő egyéb, strukturális reformokra irányuló kötelezettségvállalások alapján fog dönteni. A visszafogott növekedés, a vállalkozások megkésett szerkezetátalakítása és a lesújtó foglalkoztatási arányok miatt, a közszektor gyenge irányítása mellett megnövekedtek a gyenge versenyképességgel, a külső kötelezettségállomány nagyságával és a növekvő államadóssággal összefüggő kockázatok.
- **Olaszország** *esetében túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* Az elhúzódó gyenge növekedés és a tartósan alacsony termelékenység miatt jelentősen megnövekedtek a rendkívül nagy államadósságból, valamint a költségalapú és nem költségalapú versenyképesség gyengeségéből fakadó kockázatok. Különösen fontos lenne olyan intézkedések meghozatala, amelyek csökkentik az olasz gazdaságra gyakorolt negatív hatások, illetve annak méretéből adódóan az onnan a gazdasági és monetáris unióra átgyűrűző negatív hatások kockázatát.
- **Magyarország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amely határozott szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* Továbbra is figyelmet igényelnek a fizetési mérleg némi javulása ellenére a még mindig igen negatív nettó nemzetközi befektetési pozícióból, a nagy államadósságból, a pénzügyi szektorra nehezedő súlyos szabályozási terhekből és a hitelállomány-leépítést megnehezítő nemteljesítő hitelek nagy arányából fakadó kockázatok.
- **Hollandia** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* Továbbra is fennállnak és figyelmet igényelnek a magánszektor magas adósságszintjéből fakadó kockázatok, bár a közelmúltban intézkedések születtek a lakáspiac talpra állításának és a jelzáloghitel-növekedés visszafogásának támogatására. Bár a folyó fizetési mérleg jelentős többlete részben a gazdaság strukturális jellemzőire vezethető vissza, a nyugdíjszerkezet és az adórendszerek a nem hatékony tőkeallokáció potenciális forrásaivá válhatnak.
- **Portugália** *esetében túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé* . Portugália 2014-ben lezárta a gazdasági kiigazítási programot, és jelenleg a programot

követő utólagos felügyelet, valamint az európai szemeszter keretében végzett felügyelet alatt áll. Bár a program ideje alatt a makrogazdasági kiigazítás és a szakpolitikák területén egyaránt számottevő előrelépés történt, további jelentős kockázatok állnak még fenn a számos ágazatot érintő, magas szintű belső és külső eladósodottsággal összefüggésben, amelyek különös figyelmet igényelnek. Emellett a lassú növekedés, az alacsony infláció és a nagy munkanélküliség miatt erős nyomás tapasztalható a hitelállomány leépítésére.

- **Szlovénia** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek határozott szakpolitikai intézkedést és egyedi nyomon követést tesznek szükségessé.* Megkezdődött az egyensúly helyreállítása, és az átfogó, határozott szakpolitikai intézkedéseknek, az exportteljesítmény javulásának és növekedési feltételeknek köszönhetően az előző évhez képest csökkentek a kockázatok, különösen a külső fenntarthatósággal kapcsolatban. Kockázatot jelent azonban és különös figyelmet igényel a pénzügyi stabilitás és a növekedés szempontjából a gyenge vállalatirányítás, az állami tulajdon nagy aránya, a még mindig magas vállalati tőkeáttétel és az egyre növekvő államadósság. Az egyensúlyhiányok tehát már nem minősülnek túlzottnak, de továbbra is különös figyelmet igényelnek.

- **Finnország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* Különös figyelmet igényelnek az ipari szerkezetátalakítás összefüggésében a gyenge exportteljesítményhez kapcsolódó kockázatok. Bár az exportpiaci részesedések csökkenése és a feldolgozóipar hanyatlása jobbára megállt, még mindig alacsony a beruházások aránya, és csökkenőben van a potenciális növekedés. A magánszektor adósságállománya stabilizálódott, és a jelek szerint nem ad okot közvetlen aggodalomra, viszonylagos nagysága miatt azonban mégis különös figyelmet érdemel.

- **Svédország** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* A háztartások adósságállománya jelentős maradt, és a növekvő lakásárak, a tartósan alacsony kamatok, a még mindig magas adóösztönzők és a korlátozott lakáskínálat miatt egyre növekszik. Továbbra is figyelmet igényelnek a magánszféra adósságállományával összefüggő makrogazdasági fejlemények.

- **Románia** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* A három egymást követő EU–IMF program ideje alatt jelentősen csökkent a külső és a belső egyensúlyhiány. Figyelmet igényelnek azonban a viszonylag nagy negatív nettó nemzetközi befektetési pozícióból és gyenge középtávú exportkapacitásból fakadó kockázatok. Ezen túlmenően a pénzügyi szektor stabilitása egyelőre továbbra is fennáll, de a bankszektort a korábbiakhoz hasonló külső és belső sebezhetőség jellemzi.

- **Az Egyesült Királyság** *esetében makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedést és nyomon követést tesznek szükségessé.* Továbbra is figyelmet igényelnek a háztartások nagyfokú eladósodottságával kapcsolatos kockázatok, amelyek részben a lakáspiac strukturális jellemzőivel függnek össze. A gazdaság és a pénzügyi szektor rugalmassága fokozódott. A lakáshiány azonban továbbra is jellemző, és középtávon várhatóan fenntartja a magas lakásárakat, így az ágazat a jövőben is kevésbé lesz rugalmas a kockázatokkal szemben.